

שאלון בחינה

בנושא:

שמחות

מועד:

אב התשפ"ה

סמל שאלון:

131.08.25

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד אב התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. קריעה

- א. היכן מקום הקריעה על אביו ואמו ועל שאר קרובים, אלו בגדים קורע, והאם קורע ביד או בכלי, והאם אחר יכול לקרוע לאבל?
- ב. השומע שמת קרובו בשבת או יו"ט או ביו"ט שני של גלויות האם קורע, והאם קורע כשמת קרובו ברגל או בחול המועד?
- ג. השואל בגד מחבירו לבקר את אביו ונודע לו שמת, האם יכול לקורעו, וכיצד ינהג לגבי תשלום על הקרע ותפירת הבגד?

2. אנינות

א. נפטר קרובו בליל שבת, כיצד ינהג לגבי תפילה בביה"כ, דברים שבצינעא, אכילת בשר ושתית יין, אכילה בחדר שהמת שם, והבדלה?

ב. מי שנפטרה אחותו הנשואה או בנו בתוך ל' יום ללידתו, האם חלים עליו דיני אנינות?

ג. נפטר קרובו ביום מילת בנו כיצד ינהג, והאם ישתנה הדין במילה שלא בזמנה?

3. קטן

א. קטן שנפטר קרובו האם חלים עליו דיני קריעה, אנינות, אבילות ומדוע? והאם קטן שהגדיל בימי האבלות, צריך לנהוג בדיני אבילות אחר שהגדיל?

ב. קטן שמת, מאיזה גיל מספידים אותו? כיצד מספידים אותו? ומאיזה גיל אומרים עליו צידוק הדין וקדיש?

ג. קטן שמת קודם שנימול, האם מלין אותו קודם קבורה? וכיצד ינהגו לענין ברכת המילה וקריאת שם והוצאתו לקבורה?

4. קבורה

א. מה המרחק שצריך להרחיק את בית הקברות מן העיר ומדוע, וכמה נדרש להרחיק בין קבר לקבר?

ב. ארון מתים שהניחו בו מת והתברר שהמת רחב מאוד ולכן בנו למת ארון חדש האם מותר להשתמש בארון הראשון?

ג. קברו המת בקבר זמני ואח"כ פיננוהו למקום קבע, האם ניתן להשתמש בעפר ובמצבה הישנים לקבורת מתים אחרים?

5. כבוד המת

א. מדוע אין לפתוח קבר המת אחר שנקבר ולפנותו למקום אחר? והבא ג' אופנים שהתירו לפנות המת מקברו?

ב. האם מותר לנתח מת כדי ללמוד כיצד הוא מת ועל ידי כך להציל אנשים אחרים, ומה הדין אם ציוה שאחרי מותו ינתחוהו פרט ונמק?

ג. אבר מן החי שנקטע, האם מטמא, והאם יש חיוב לקבורו?

6. כלה

א. כלה שאביה נפטר מיד אחר חופתה, כיצד תנהג לגבי ביאת מצוה השתתפות בלוויה ודיני אבילות?

ב. האם בימי השבעה מותר לה להתאפר, לישון במיטה אחת עם בעלה, וכיצד תנהג לגבי רחיצה להפסק טהרה?

ג. כשצריכה לטבול בתוך ל' כיצד תנהג לגבי גזיזת השער ונטילת הציפורניים?

7. הבראה

- א. "מצוה של שכניו שיאכילוהו משלהם כדי שלא יאכל משלו" מדוע דוקא סעודה ראשונה, והאם יכול להאכיל סעודת הבראה ליתום או עני האוכל אצלו בקביעות או פועל שאוכל בשכרו?
2. כשמברין את האבל על מה ישב האבל ועל מה ישב המברה? פרט!
3. כשמונים שבעה אחר הרגל מתי נוהגין בסעודת הבראה, והאם השומע שמועה קרובה בשבת או שמועה רחוקה בחול נוהג בו דין זה?
8. א. שמע שמועה קרובה בשבת ובמוצ"ש תהיה רחוקה האם נוהג בדיני אבילות? הבא קושיית הב"י ותרצו.
- ב. שמע שמועה קרובה בשבת ערב הרגל, האם הרגל עולה למנין ז', וכיצד ינהג המתפלל ערבית מבע"י ולאחר התפילה הודיעוהו שמת קרובו לפני ל' יום, האם נחשב לשמועה קרובה או רחוקה? נמק!
- ג. אבל שהודיעוהו על פטירת קרובו ונתייאשו מלקבורו אחר ל' יום מההודעה, האם נוהגים בז' ול'?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. איש עסקים שבבעלותו רשות לממכר מוצרי מזון ורהיטים שנפטר אביו בב' דחול המועד פסח (ז' ניסן) ונקבר ביום שלמחרת, הפנה את השאלות הבאות:
- א. האם מספידין ומברין ונוהגין באבילות בחול המועד, והאם נושא כפיו או עולה לתורה בחול המועד ובשמחת תורה?
- ב. האם יכול לפתוח חנויותיו בימי חול המועד, ובאיזה אופן ניתן להקל לפותחם אחר המועד?
- ג. לאחיו נודע על פטירת האב ביז באייר, האם צריך לנהוג בקריעה ואבלות?
10. כהן שנפטר אחיו הפנה את השאלות דלהלן:
- א. כשאין מנין בבית האבל האם יוכל ללכת לבית הכנסת להתפלל, והאם עולה לתורה בחול ובשבת, והאם יוכל לשמש כש"צ?
- ב. האם יאמר ברכת לבנה, פסוקים לפני ההבדלה, והאם יקרא שנים מקרא כהרגלו?
- ג. יומיים לאחר תום השבעה נערכת סעודת בר מצוה של בן שכינו, האם יוכל להשתתף בסעודה? וכיצד ינהג בסעודת סיום מסכת בשיעור בו הוא משמש כמגיד שיעור הנערכת בביתו כשבוע לפני תום ימי השלושים?

11. אשה שנפטרה בעלה בב' בסיון ונקבר בו ביום, ביקשה הדרכה מרב המשפחה בנושאים הבאים:
- א. מתי מסתיימים ימי השבעה וכיצד לנהוג באמירת קדיש כשאין בנים, ומתי תוכל לרחוץ ולכבס?
- ב. מתי יחול יום השלשים, והאם יש חילוק בינה לבנותיה?
- ג. מתי תוכל להינשא וללבוש בגדים חדשים?
12. לפני מספר חודשים הובאו בני משפחת ביבס הי"ד לקבורה, כאשר בתחילה הובאו גופות שני הבנים ולאחר מספר ימים הובאה גופת האם הי"ד.
- א. חווה דעתך, האם ניתן להמתין עם קבורת הבנים עד להבאת גופת האם כדי לעשות לוויה אחת לכולם, והאם בזמן זה חלים על הבעל והמשפחה דיני אנינות?
- ב. האם ניתן לקברם יחד בקבר אחד?
- ג. כיצד ינהג הבעל בקריעה?